

відповідно становить 1,08 і 1,73, а за збільшення надоїв до 6000 кг величина його відповідно дорівнювала 1,31 і 2,13.

Подальша селекційна робота зі стадом у ДПЗ "Пасічна" буде спрямована на закріплення господарськи корисних ознак подільського заводського типу української чорно-рябої молочної породи як шляхом внутріпородного розведення, так і цілеспрямованого використання генетичного потенціалу спорідненої німецької чорно-рябої породи.

УДК 636.22/28.082

О.Е.ВІНК*

АМІНОКИСЛОТНИЙ СКЛАД БІЛКА МОЛОКА КОБИЛ НОВООЛЕКСАНДРІВСЬКОЇ ВАГОВОЇ ПОРОДИ

Національний аграрний університет

У даний час не втратило актуальності продуктивне конярство. Кобили ваговозних порід за повноцінної годівлі можуть виробляти 2500-3000 і більше л молока за 6 місяців лактації. Крім цього, лошата ваговозних порід відрізняються високою інтенсивністю росту. За перші три місяці життя їх приріст складає біля 150 кг. Це може слугувати додатковим джерелом надходжень у спеціалізовані господарства за рахунок здачі на м'ясо надремонтного молодняка.

Дослідження проводилися на племінних дійних кобилах новоолександрівської ваговозної породи кумисної ферми Дібрівського кінного заводу. Для досліду була сформована група кобил ($n=5$) ідентичних за віком, живою масою, молочною продуктивністю, кількістю лактацій та строками вижереблення.

Залежно від структури зеленого конвеєру дослід проводився в три періоди. В перший період дослід кобилам згодовували зелену масу віковівсяно-горохової суміші, в другий – люцерни, в третій – кукурудзи молочно-воскової стиглості. Добовий раціон всіх кобил складався з 50 кг зеленої маси та 3 кг вівса. Тривалість кожного періоду складала 25 діб.

За кількістю білка та його повноцінністю вигідно відрізнялося молоко кобил у другий період досліду за згодовування зеленої маси люцерни.

Найбільший вміст незамінних амінокислот спостерігався в кінці першого та в другий періоди досліду (6,99 та 7,20 г/кг, відповідно). Найбільшу питому вагу серед незамінних амінокислот має лейцин (1,74-1,88 г/кг). Його найбільша кількість припадає на другий період досліду. Самими непостійними незамінними амінокислотами є ізолейцин (0,53-0,77 г/кг) та лізин (1,30-1,48 г/кг). Їх вміст в молоці різко збільшується в другий та повільно знижується в третій періоди досліду.

Серед замінних амінокислот перше місце за кількістю займає глютамінова кислота (3,64-4,14 г/кг). Разом з аргініном (1,12-1,52 г/кг) вони самі непостійні амінокислоти даної групи. Значне збільшення глютамінової кисло-

* Науковий керівник – професор Б.М. Гопка.

ти у кінці першого періоду та різке зменшення в другому, ймовірно, пояснюється тим, що її концентрація знижується за збільшення молочної продуктивності або частина аміногруп глютамінової кислоти перейшла на синтез гістидину.

Під час згодовування зеленої маси віко-вівсяно-горохової суміші спостерігається значне збільшення сірковмісних амінокислот (метіонін, цистин), а також на кінець даного періоду – ароматичних (фенілаланін і тирозин).

При згодовуванні зеленої маси люцерни (другий період) збільшилася молочна продуктивність (з 15 до 16,5 л), а також кількість білка в молоці (з 2,17 до 2,29%). Збільшення останнього відбувалося головним чином за рахунок моноаміномонокарбонових, діаміномонокарбонових та гетероциклічних груп амінокислот.

За заміни люцерни зеленою масою кукурудзи молочна продуктивність знизилася до 13,75 л на добу. Знизився також і вміст білка в молоці (до 2,22%). Це пояснюється меншою біологічною повноцінністю зеленої маси кукурудзи порівняно з люцерною. Так, загальна поживність раціону знизилася на 0,5 кормових одиниць, але вміст перетравного протеїну зменшився з 2137 до 937 г.

Підтверджено, що вміст амінокислот в білку молока кобил змінюється залежно від виду згодовуваної їм зеленої маси та вмісту перетравного протеїну в раціоні.

УДК 636.1.082.026

Д.А.ВОЛКОВ, С.В.ЛЮТИХ

НАПРЯМКИ СЕЛЕКЦІЇ КОНЕЙ НОВООЛЕКСАНДРІВСЬКОЇ ВАГОВОЗНОЇ ПОРОДИ

Інститут тваринництва УААН

Наприкінці століття новоалександрівська ваговозна порода коней досягла високого рівня розвитку господарськи корисних якостей завдяки правильно спрямованій селекційно-племенній роботі з нею та була затверджена наказом Мінагропрому № 318 від 9 листопада 1998 року. Разом з цим апробовано 3 нові лінії (Кокетливого, Стіля, Тантала) та 7 маточних родин.

Коні цієї породи мають ряд особливостей, і вперш за все – в походженні новоалександрівських ваговозів. У родоводах значної більшості представників породи є надзвичайно високий рівень накопичення крові видатних родоначальників старих ліній – Караула, Ларчика, Подьонщика та родоначальниць маточних родин (Кальона, Венера та ін.). Це відіграло велику роль в консолідації типу будови тіла та гармонійності складу.

За останні 30 років тип будови тіла значно покращився: сучасний новоалександрівський ваговоз – це невеликий кінь міцної конституції з подовженим та масивним тулубом, нарядним екстер'єром і сухими кінцівками. В процесі створення породи значна увага була приділена покращанню роботоздатності. У спеціальних змаганнях за робочими якостями новоалександрівські ваговози виявили відмінні показники, не поступаючись по деяких видах випробувань крупним ваговозам – радянським та володимирським.